

INTERNATIONAL CONFERENCE
“Global Horizons in Philology and Pedagogy: Experiences of Turkic Nations”
September 25, 2025

MÜASİR TƏHSİLDƏ İNNOVATİV YANAŞMA VƏ ONUN TƏTBİQİ

Əhmədzadə Osman

Adpu

Açar sözlər: innovasiya, metod, yaradıcı yanaşma

Müasir dövrdə təhsil sistemi sürətli qloballaşma, texnoloji tərəqqi və informasiya bolluğunun təsiri altında köklü dəyişikliklərə məruz qalır. Ənənəvi tədris metodları müəyyən qədər effektiv olsa da, XXI əsrin tələblərinə cavab vermək üçün kifayət deyil. Bu gün təhsil yalnız biliklərin ötürülməsi ilə məhdudlaşmamalı, şagird və tələbələrdə yaradıcı yanaşma, problem həll etmə və kommunikasiya bacarıqları formalaşdırmalıdır. Bu məqsədə çatmaq üçün isə innovativ tədris metodlarının tətbiqi zəruridir.

İnnovativ tədris metodları dedikdə, müasir texnologiyaların, yeni pedaqoji yanaşmaların və alternativ öyrənmə modellərinin tədris prosesinə inteqrasiyası nəzərdə tutulubdur. Belə metodlar tələbəni öyrənmə prosesinin passiv iştirakçısı yox, aktiv iştirakçısı edir. Təhsildə rəqəmsal texnologiyaların istifadəsi artıq qaçılmaz reallıqdır. İnteraktiv lövhələr, elektron kitablar, təhsil tətbiqləri və onlayn platformalar öyrənmə prosesini zənginləşdirir. Süni intellekt əsaslı sistemlər isə hər bir şagird üçün fərdi tədris planı qurmağa imkan yaradır. XXI əsrin təhsilində tələbələr yalnız nəzəri biliklə kifayətlənməməli, onları praktikada tətbiq etməyi bacarmalıdırlar. Layihə əsaslı öyrənmə real problemlərin həllinə yönəlir və bu zaman tələbələr əməkdaşlıq, tədqiqat və analiz bacarıqlarını inkişaf etdirirlər. STEAM - Elm (Science), texnologiya (Technology), mühəndislik (Engineering), incəsənət (Art) və riyaziyyatı (Mathematics) birləşdirən bu model interdisiplinar biliklərin formalaşmasına şərait yaradır. Şagirdlər həm riyazi məntiqi, həm də yaradıcı düşüncəni birgə tətbiq etməyi öyrənirlər. Müasir dövrdə sosial bacarıqlar bilik qədər vacibdir. Qrup işləri və interaktiv layihələr vasitəsilə şagirdlər həm ünsiyyət bacarıqlarını, həm də komanda şəklində işləmə vərdişlərini inkişaf etdirirlər. İnformasiyanın böyük həcmində olduğu bir dövrdə öyrənmə xüsusi aktualıq kəsb edir. Qısa videodərslər, podkastlar və interaktiv testlər biliklərin daha tez və effektiv mənimsənilməsinə kömək edir. Rəqəmsal platformaların topladığı məlumat əsasında şagirdlərin inkişaf dinamikası izlənilir. Bu isə müəllimə zəif tərəfləri müəyyənləşdirmək və fərdi yanaşma tətbiq etmək imkanı verir. İnnovativ tədris metodlarının uğurla tətbiqi üçün müəllimlərin yeni texnologiyalara adaptasiyası və mütəmadi peşəkar inkişafı, təhsil müəssisələrinin texnoloji infrastrukturunun gücləndirilməsi, tədris proqramlarının müasir əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, şagirdlərin müstəqil və ömürboyu öyrənmə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi vacibdir. XXI əsr təhsili ənənəvi bilikvermə modelindən fərqli olaraq, yaradıcı, çevik, tənqidi düşüncə və texnologiyadan effektiv istifadə edən fərqlər yetişdirməyə yönəlməlidir. Bu məqsədə çatmaq üçün innovativ tədris metodlarının tətbiqi zəruridir. Belə yanaşmalar yalnız təhsil sistemini deyil, həm də bütövlükdə cəmiyyətin inkişafını təmin edir.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Əliyev, M. (2020). Müasir pedaqoji texnologiyalar və onların tətbiqi yolları. Bakı: Təhsil Nəşriyyatı.
2. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning. London: Pearson.